

Інформація

про профілактичне щеплення від кору, свинки й краснухи

(Станом на: жовтень 2021 р.)

Кір, свинка та краснуха — це поширені захворювання, що викликаються вірусними інфекціями (вірусами кору, свинки та краснухи), на них хворіють в основному діти, але також і дорослі. Комбінована вакцина КПК (MMR) забезпечує одночасно захист від кору, свинки та краснухи. Для лікування кору, свинки чи краснухи ліків не існує. Тільки своєчасно та послідовно проведена вакцинація MMR захищає від цих захворювань.

Кір — це захворювання, яке часто має важкий перебіг і легко передається від людини до людини. Воно триває близько 2 тижнів і супроводжується високою температурою, кашлем, кон'юнктивітом і типовим шкірним висипом (екзантемою). Часто виникають такі ускладнення, як пневмонія та запалення середнього вуха. Приблизно в одного з 1000–2000 хворих розвивається запалення мозку (енцефаліт), яке може призвести до смерті або до розумової та фізичної інвалідності приблизно в 30 відсотків хворих. Найбільш небезпечним кір є для дітей віком до 5 років, дорослих і підлітків, і в них найчастіше виникають ускладнення. Якщо на кір хворіють у ранньому дитинстві, існує підвищений ризик рідкісного, завжди смертельного захворювання мозку – SSPE (гострого склерозуючого паненцифаліту).

Свинка — вірусне захворювання, що супроводжується лихоманкою, головним болем та набряклістю слинних залоз (епідемічного паротиту). Приблизно у кожного десятого хворого трапляється запалення мембран головного мозку (менінгіт) та іноді головного мозку (енцефаліт). Рідкісним, але типовим ускладненням є втрата слуху. Один з чотирьох молодих або дорослих чоловіків має набряк і запалення яєчок, що може призвести до безпліддя.

Краснуха — це в основному легке вірусне захворювання, що супроводжується лихоманкою, висипанням на шкірі (екзантемами) і набряклістю лімфатичних вузлів. Часто хвороба перебігає без симптомів, але такі люди можуть заразити своє оточення. Однак, у разі краснухи під час вагітності інфекція може перейти до дитини, що не народилася, викликати викидні, мертвонародження або серйозні порушення зору, слуху, серця і мозку.

Вакцина

Вакцини від кору – свинки – краснухи (MMR) складаються з ослаблених живих вакцин, які розмножуються після вакцинації. Вакцина вводиться під шкіру або в м'язи й може вводиться, як правило, одночасно з іншими вакцинами, при цьому немає негативного впливу на сумісність та ефективність. Ваш лікар проінформує вас перед вакцинацією про виключення з цього правила. Відповідно до актуальних даних, після 2-кратного щеплення MMR ревакцинація не потрібна.

Кому й коли слід робити вакцинацію?

Постійна комісія з вакцинації (STIKO) рекомендує проводити вакцинацію проти кору, свинки та краснухи дітям у віці 11 місяців. Для надійної імунізації діти віком 15 місяців вакцинуються знову (інтервал від першої вакцинації не менше 4 тижнів).

Вакцинацію можна робити, наприклад, у 9-місячному віці перед вступом до закладу для догляду за дітьми. Якщо дитина вакцинована у віці 11 місяців, то друге щеплення слід робити невдовзі після 1-го дня народження. Ваш лікар проконсультує вас із цього питання.

Крім того, STIKO рекомендує всім дорослим, які народилися після 1970 року, з невідомим статусом вакцинації, без або тільки з одним щепленням у дитинстві, зробити 1-кратну вакцинацію проти кору (MMR). Люди, які працюють у певних галузях, мають отримати 2-кратну вакцинацію, до них належать студенти та співробітники спеціалізованих, професійних та вищих шкіл.

Закон про захист від кору вимагає свідоцтва про проведення 2-кратної вакцинації від кору (з вакциною MMR або MMRV) для дітей та підлітків у громадських установах, а також для осіб, народжених після 1970 року та які працюють у певних галузях (наприклад, у медичних установах та установах сестринського догляду, у громадських установах для дітей та підлітків).

Примітки: 1. Якщо можливо, впродовж 3 днів після контакту з людиною, що хворіє на кір, свинкою або краснухою, які не отримали щеплення у віці 9 місяців, або особи, які досі не були вакциновані, або які були вакциновані лише 1 раз, або чий імунний статус невідомий, повинні отримати 1-кратну вакцинацію MMR. 2. Жінки, здатні до народження дітей, повинні мати 2 задокументовані щеплення від краснухи, тоді титри можна не визначати. 3. Профілактичне щеплення проти кору, свинки, краснухи людей, які вже мають імунітет від одного або кількох цих захворювань, не несе ризику.

Кому не слід робити вакцинацію?

Хворих в гострому стані, з високою температурою, понад 38,5 °C, слід вакцинувати після одужання. Крім того, як правило, не потрібно вакцинувати людей з імунною недостатністю (вродженою, набутою, обумовленою прийомом медикаментів). За певних обставин можливі винятки. Цим пацієнтам слід звернутися за консультацією до лікарів щодо того, чи можуть вони при цьому імунному дефіциті й після оцінки ризиків та користі отримати вакцинацію MMR. Якщо симптоми захворювання з'явилися після ранньої вакцинації MMR, або якщо спостерігається сильна гіперчутливість до компонентів вакцини, лікар проконсультує вас. Людей з тяжкою алергією на курячий білок (анафілактична реакція після споживання курячого білка) зазвичай можна вакцинувати, але за потреби вакцинація повинна проводитися з дотриманням відповідних запобіжних заходів.

Вакцинація MMR не повинна проводитися для особам, які отримували впродовж останніх місяців імуноглобулін (інтервал від 3 до 8 місяців залежно від дозування використовуваного препарату імуноглобуліну) або отримали донорську кров упродовж того ж періоду часу (через захисні речовини - антитіла - у донорській крові проти згаданих вірусів вакцинація

може бути неефективною). Вакцину MMR не слід вводити вагітним жінкам, оскільки існує теоретичний ризик для дитини в утробі матері від вірусів вакцини. З цієї самої причини вагітності слід уникати впродовж 1 місяця після вакцинації. Проте, випадкова вакцинація під час вагітності не вважається причиною припинення вагітності.

Поведінка до і після вакцинації

Люди, схильні до серцево-судинних реакцій або до негайних алергічних реакцій, перед вакцинацією повинні повідомити про це щеплення лікаря. Особа, що отримала щеплення, не потребує спеціального щадного режиму, але впродовж 1–2 тижнів після вакцинації слід уникати надмірних фізичних навантажень.

Віруси вакцини не передаються контактним особам або не викликають у них захворювання. Вакцинація дитини безпечна, навіть якщо поряд живе вагітна жінка.

Можливі місцеві та загальні реакції після вакцинації

Після вакцинації MMR приблизно 10 % вакцинованих можуть відчувати біль, набряк та почервоніння в місці уколу. Це нормальна реакція тіла на вакцину, з'являється впродовж 1–3 днів після вакцинації і рідко тримається довше. Іноді (від 0,1 до 1 відсотки) набрякають лімфатичні вузли. Нерідко можуть виникати загальні симптоми (від 1 до 10 відсотків), такі як головний біль, слабкість, нездужання або симптоми шлунково-кишкових захворювань. Часто — зазвичай за 5–12 днів після вакцинації — з'являються незначні ознаки інфекції кору, свинки чи краснухи, не інфекційне, а так зване вакцинаційне захворювання. При цьому у 5–15 відсотків вакцинованих підвищується температура, що часто (близько 2 відсотків) супроводжується слабким висипом як при кору. Іноді дещо набрякає привушна слинна залоза. У підлітків та дорослих спостерігаються короточасні болі суглобів, дуже рідко вони спостерігаються у дітей. Дуже рідко дещо набрякають яєчка, або спостерігається короточасна реакція підшлункової залози (збільшення ферменту). Як правило, всі ці симптоми тимчасові та зникають швидко й без наслідків.

Чи можливі ускладнення після щеплення?

Ускладнення після вакцинації, що виходять за звичайний ступінь наслідків реакції на вакцинацію, що значно обтяжують стан здоров'я вакцинованих осіб. Якщо дитина або немовля реагує на вакцинацію MMR підвищеною температурою, то рідко можуть виникати гарячкові судоми. Це зазвичай не має наслідків. Алергічні реакції дуже рідкісні. Зазвичай вони спрямовані проти ад'ювантів у вакцині, таких як желатин або антибіотики (що містяться у слідах). Лише в окремих випадках спостерігався алергічний шок. Також лише в окремих випадках після вакцинації спостерігалися крововиливи під шкірою через зниження кількості тромбоцитів крові. Як правило, вони зникають швидко і без наслідків, а складніші перебіги спостерігаються лише в окремих випадках. Дуже рідко у підлітків та дорослих спостерігається тривале запалення суглобів.

Ніщо не вказує на те, що ослаблений вірус свинки в цій вакцині може

спричинити запалення мозку. Рідко у медичній літературі згадуються інші захворювання нервової системи (наприклад, судоми, нездужання, тимчасовий параліч) або запалення судин, про які повідомляється у зв'язку з вакцинацією.

Примітка: алергія на курячий білок не конфліктує із щепленням ММР, тому що віруси кору та свинки не розмножуються в курячих яйцях, а в ембріональних курячих клітинах (див. також розділ «Кому не слід робити вакцинацію?»).

Консультація лікаря, який робить щеплення, про можливі побічні дії

На додаток до цього листка-пам'ятки ваш лікар запропонує вам консультацію. Якщо після щеплення виникнуть симптоми, що виходять за межі вказаних швидкоминучих місцевих та загальних реакцій, ви можете звернутися за консультацією до лікаря, який робить щеплення.

Ви можете зв'язатися з лікарем, який проводить вакцинацію, за наступною адресою:

Публікація та ©: Deutsches Grünes Kreuz e. V., Marburg
(відповідно до чинних рекомендацій STIKO) Замовляється за
номером замовлення 7 за адресою:
DGK Beratung + Vertrieb GmbH
Biegenstraße 6, D - 35037 Marburg,
Німеччина Телефон: 06421 293-0, Факс:
06421 293-1 87

Профілактичне щеплення від кору, свинки й краснухи

Ім'я, прізвище

Перед проведенням вакцинації просимо вас вказати такі дані:

1. Чи є в особи, що отримує щеплення, імунне захворювання (придбане, вроджене, обумовлене прийомом ліків)?

Так

Ні

2. Чи вводився особі, що отримує щеплення, імуноглобулін (гамма-глобулін) впродовж останніх 3 (до 8) місяців, або чи робилося переливання крові?

Так

Ні

3. Чи робили людині, що отримує щеплення, за останні 4 тижні профілактичне щеплення чи планується вакцинація проти інших захворювань у наступні 4 тижні?

Так

Ні

Якщо так, то яку й коли

4. При вакцинації жінок дітородного віку: чи зараз має місце вагітність?

Так

Ні

Якщо ви хочете дізнатися більше про профілактичне щеплення від кору, свинки й краснухи, зверніться до лікаря, який робить щеплення!

До вказаного терміну щеплення принесіть, будь ласка, картку щеплень!

Заява про згоду

на проведення профілактичного щеплення від кору, свинки й краснухи

(У розпорядженні є також формуляри з копією, щоб була можливість передати особі, яка отримує щеплення, або законному представнику копію відповідно до закону про права пацієнтів).

Ім'я, прізвище особи, якій роблять щеплення

дата народження

Я ознайомився(-лася) зі змістом цього листка-пам'ятки, і мій лікар докладно проконсультував мене щодо щеплення.

Я не маю додаткових питань.

Я згоден / згодна із запропонованою вакцинацією проти кору, свинки та краснухи.

Я не згоден(-на) на щеплення. Я отримав(-ла) інформацію про можливі негативні наслідки у разі відмови від цього профілактичного щеплення.

Примітки:

Місце, дата:

Підпис особи, що вакцинується
або її законного представника

Підпис лікаря